AUST-AGDER FYLKESKOMMUNE

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 19/4645-2
Saksbehandler Berit Weiby Gregersen

Uttalelse til forslag om åpning av nye områder for fornybar energi til havs og forslag til forskrift til havenergiloven

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	08.10.2019	19/78

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 08.10.2019 sak 19/78

Jon-Olav Strand fremmet følgende tillegg i punkt 2:

Dette vil også gi store muligheter for verdiskapning og omstilling for hele verdikjeden.

Votering

Fylkesrådmannens tilrådning med Strand tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Fylkesutvalgets vedtak

1. Fylkesutvalget er positive til at det åpnes områder for produksjon av fornybar energi til havs.

2. Fylkesutvalget mener at Sørlige Nordsjø II bør åpnes for produksjon av fornybar energi til havs nå, sammen med de to andre områdene. Norge bør prioritere utbyggingen av fornybar energi framfor eventuelle petroleumsinteresser i området. Dette vil også gi store muligheter for verdiskapning og omstilling for hele verdikjeden.

3. Fylkesutvalget anser at forslaget til forskrift legger opp til en god konsesjonsprosess i de områdene som åpnes for konsesjonssøknader.

Uttalelse til forslag om åpning av nye områder for fornybar energi til havs og forslag til forskrift til havenergiloven

1. FORSLAG TIL VEDTAK

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak:

1. Fylkesutvalget er positive til at det åpnes områder for produksjon av fornybar energi til havs.

2. Fylkesutvalget mener at Sørlige Nordsjø II bør åpnes for produksjon av fornybar energi til havs nå, sammen med de to andre områdene. Norge bør prioritere utbyggingen av fornybar energi framfor eventuelle petroleumsinteresser i området.

3. Fylkesutvalget anser at forslaget til forskrift legger opp til en god konsesjonsprosess i de områdene som åpnes for konsesjonssøknader.

2. SAMMENDRAG

Olje- og energidepartementet har sendt på høring forslag til forskrift om fornybar energiproduksjon til havs og forslag til åpning av områder etter havenergiloven. Havenergiloven fastsetter at fornybar energiproduksjon til havs utenfor grunnlinja som hovedregel bare kan skje etter at staten har åpnet område(r) for søknad om konsesjon.

Høringsforslaget inneholder forslag om to områder, ett utenfor Haugalandet og ett utenfor Hammerfest. I tillegg ønskes innspill på ett område i sørvestlig del av Nordsjøen. Forlaget til forskrift omhandler prosessen for behandling av konsesjonssøknader.

Fylkesrådmannen anser at havvind kan bli en stor kilde til ny fornybar energi både i Norge og globalt. Ved at det i Norge legges til rette for utvikling av havvind i norsk territorium, sikrer man et verdifullt hjemmemarked for utvikling av teknologi og leverandørkjeder her i Norge. Det vil være positivt for bedrifter innen leverandørindustrien i Agder om det åpnes for fornybar energiproduksjon nær vår landsdel både i Utsira Nord og Sørlige Nordsjø II.

3. BAKGRUNN FOR SAKEN

Som en oppfølging av Regjeringens strategi for flytende havvind i Prop. 1 (2017-2018) har Olje- og energidepartementet arbeidet for å åpne ett til to områder for fornybar energiproduksjon til havs. Utpekingen av områder bygger på NVE sin strategiske konsekvensutredning fra 2012. I tillegg har NVE gitt en tilrådning om hvilke områder som bør åpnes nå.

I arbeidet med å finne egnede områder ble det tatt utgangspunkt i teknisk-økonomiske hensyn, særlig havdyp og mulighet for tilkobling til kraftsystem. Deretter ble områdene vurdert opp mot arealbruks- og miljøinteresser. Rapporten foreslo 15 områder. I den strategiske konsekvensutredningen ble de 15 områdene sortert i tre grupper, ei gruppe som bør åpnes først, ei gruppe som bør åpnes på sikt, og ei gruppe som ikke bør åpnes.

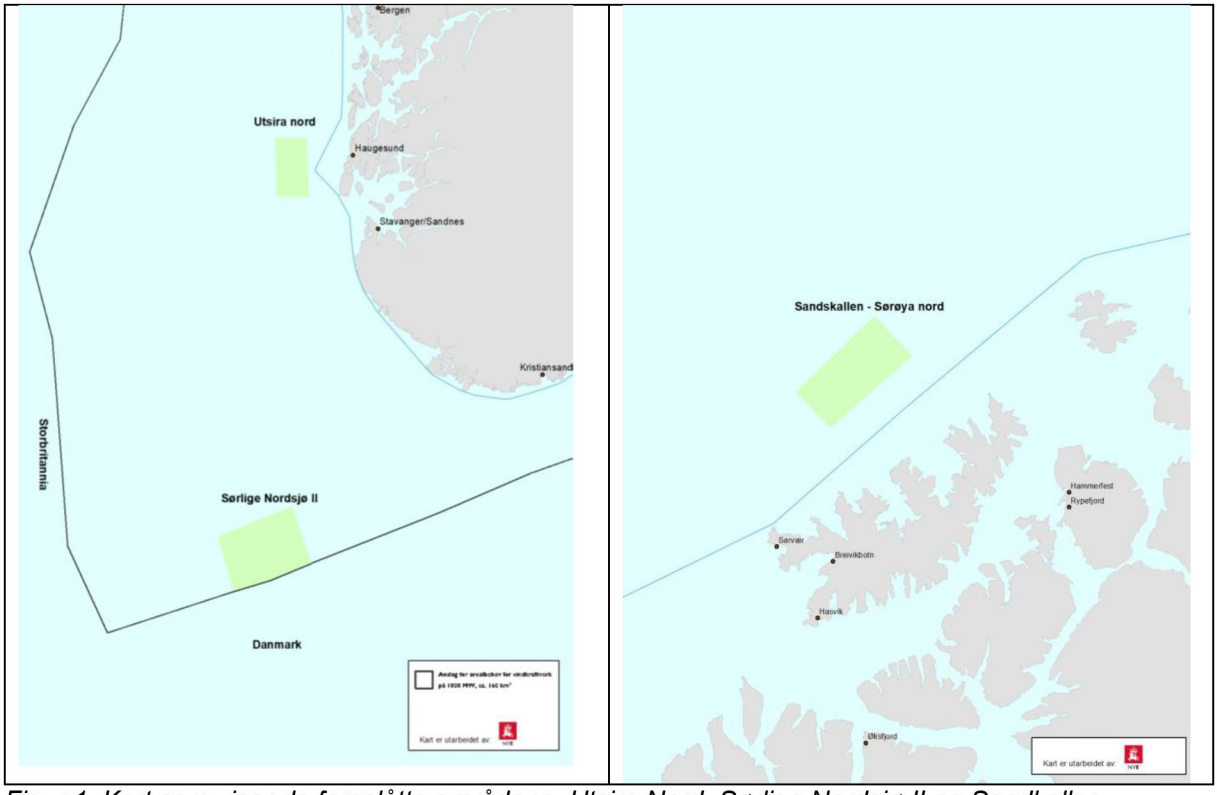
Høringsnotatet inneholder forslag om å åpne for konsesjonssøknader i områdene Utsira Nord som er vest for Haugalandet og Sandskallen-Sørøya Nord som ligger nordvest for Hammerfest. I tillegg ønskes det innspill på mulig åpning av området Sørlige Nordsjø II på Smalbanken i den sørvestlige delen av Nordsjøen opp mot dansk økonomisk sone i sør. Departementet har lagt vekt på at det bør åpnes områder som gjør det mulig å fremme prosjekt med både flytende og bunnfast teknologi. Departementet har også prioritert områder som egner seg for kommersielle prosjekt.

Utsira Nord

Området er på 1010 km^2 og ligger ca 22 km fra kysten (Utsira). Gjennomsnittsdybden er 267 m, og området egner seg bare til flytende vindkraftteknologi. Det er lagt til grunn at området kan bygges ut med mellom 500 og 1500 MW. Utbygging av dette omfanget vil kreve at en tar i bruk mellom 6 og 19 % av arealet. Området ligger ganske nær land, og kan dermed bygges ut med vekselstrømkabel til land.

Andre hensyn: En utbygging vil bli synlig fra land. Det er tett skipstrafikk i området, med alle typer fartøy. Området er åpnet for petroleumsvirksomhet, men det har ikke vært virksomhet

til nå og det er ikke kartlagt letemodeller eller prospekt i området. Ressurspotensialet for petroleum med dagens kunnskap blir vurdert som lavt.

Figur 1: Kart som viser de foreslåtte områdene, Utsira Nord, Sørlige Nordsjø II og Sandkallen – Sørøya nord.

Sandskallen-Sørøya Nord

Området er på 260 km^2, og ligger ca 14 km fra kysten (Sørøya). Gjennomsnittsdybden er 89 m, men variasjoner i dybden gjør at området er egnet både for bunnfast og flytende teknologi. Det er lagt til grunn at området kan bygges ut med mellom 100 og 300 MW, noe som vil kreve at en tar i bruk mellom 5 og 15 % av arealet. Området kan bygges ut med vekselstrømkabel til land.

Andre hensyn: Nettkapasiteten på land kan være en begrensning for utbyggingen. Utbyggingen vil bli synlig fra land og nærheten til land gjør det mulig med mindre utbygginger, for eksempel demonstrasjonsprosjekt. Ressurspotensialet for petroleum er svært lavt, men det er store fiskeriinteresser i området. Fiskeridirektoratet har vurdert at konsekvensene for fiskeri er særlig store og har frarådd at området åpnes for etablering av vindkraft.

Sørlige Nordsjø II

Området er på 2591 km^2, og ligger ca 140 km fra kysten. Gjennomsnittsdybden er 60 m, og området er egnet for både bunnfast og flytende teknologi. Det er lagt til grunn at området kan bygges ut med mellom 1000 og 2000 MW, noe som gir en utbygging på mellom 6 og 10% av arealet. Området ligger langt fra land, og er bare aktuelt å kobles til kraftnett på land med

likestrømskabel. Samtidig ligger området nærmest det europeiske kraftsystemet med tanke på mulig kobling til dette.

Andre hensyn: Området ligger i et petroleumsområde med godt utbygd infrastruktur. Deler av området overlapper med tildelt areal (utvinningstillatelse). Det er kartlagt flere prosjekt og prospektmuligheter her, og flere letemodeller på ulikt nivå. Dette er hovedgrunnen til at Departementet ønsker innspill i denne høringen om åpning av Sørlige Nordsjø II før det blir tatt endelig stilling til åpning av området. Det er også kjente kulturminner i området, og det er mye skipstrafikk i området.

3.1 Problemstillinger

Av de interessene som kom fram i den strategiske konsekvensutredningen er det særlig følgende moment som er relevante for de tre områdene som er omtalt i høringsdokumentet: petroleumsvirksomhet, særlig verdifulle områder (biologisk produksjon og biologisk mangfold), militære øvings- og skytefelt, fiskeri og skipstrafikk. En utbygging av havvindanlegg vil kunne være i konflikt med disse interessene. En grundigere avveining a interesser må gjøres i konsesjonsprosessene.

4. FORSLAG TIL LØSNING OG KONSEKVENSER

Havvind kan bli en stor kilde til ny fornybar energi både i Norge og globalt. Norge bør legge til rette for en satsing på utvikling av teknologi og leverandørkjeder innenfor havvind. Det vil være svært viktig for denne nye industrien at det blir mulig å utvikle seg i et hjemmemarked, og åpning av områder for fornybar energi til havs er svært viktig. Næringslivet i Norge og på Agder er verdensledende på offshore olje og kan omstille seg til også å bli det på havvind.

Flytende havvindanlegg vil være en skreddersydd industrimulighet for Norge, basert på oljens leverandørindustri og offshorekompetanse. Ved å legge til rette for å bygge ut havvindanlegg i stort volum vil det oppnås teknologiutvikling og kostnadsreduksjon. Skal flytende havvindanlegg bli attraktivt fremover må kostnadene kraftig ned. Dette krever politisk vilje og at virkemidler kommer på plass ganske raskt.

Agder har mange konkurransedyktige bedrifter innenfor leverandørindustrien som kan posisjonere seg for levere og utvikle utstyr og tjenester til havvindindustrien. Denne teknologiutviklingen vil gi arbeidsplasser og kan gi reduserte kostnader.

Fylkesrådmannen mener at Sørlige Nordsjø II også bør åpnes for produksjon av fornybar energi til havs nå, sammen med de to andre områdene. Norge bør prioritere utbyggingen av fornybar energi framfor eventuelle petroleumsinteresser i området.

Det vil være viktig at en gjennom konsesjonsprosessen som styres av havenergiforskriften, gjennomfører en grundig prosjektspesifikk konsekvensvurdering som ivaretar interessene og verdiene i havområdene.

4.1 Vurdering av klimakonsekvenser

Havvind kan bli en viktig kilde til fornybar energi både i Norge og globalt. Utbygging av fornybar energi til havs vil kunne bidra til utfasing av fossil energi og dermed ha stor positiv påvirkning på klima.

5. KONKLUSJON

Fylkesrådmannen er positiv til at det åpnes områder for produksjon av fornybar energi til havs. Havvind kan bli en stor kilde til fornybar energi både i Norge og globalt, og flytende havvindanlegg vil være en skreddersydd industrimulighet for Norge og Agder. Videre mener fylkesrådmannen at Sørlige Nordsjø II bør åpnes for produksjon av fornybar energi til havs nå, sammen med de to andre områdene. Norge bør prioritere utbyggingen av fornybar energi framfor eventuelle petroleumsinteresser i området. Fylkesrådmannen anser at forslaget til forskrift legger opp til en god konsesjonsprosess i de områdene som åpnes for konsesjonssøknader.

Vedlegg
Hoyringsnotat havenergi,opning og forskrift

8.oktober.2019